

Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

Biuro Pełnomocnika Rządu do Spraw
Osób Niepełnosprawnych
Zastępca Dyrektora
Andrzej Łosiewicz

BON-X.055.1.2025

Warszawa, dnia /elektroniczny znacznik czasu/

Szanowny Panie,

w odpowiedzi na przesłaną petycję, w sprawie tworzenia miejsc pracy w Polsce dla osób z niepełnosprawnościami i młodzieży poprzez włączenie programów interwencji kryzysowej typu floor4africa w budowę polityki migracyjnej z dnia 20 stycznia 2025 r., po uzyskaniu stanowiska Ministerstwa Spraw Zagranicznych w piśmie z dnia 31 marca 2025 r. o sygn. DABW.741.1.2025/3 oraz Departamentu Rynku Pracy w piśmie z dnia 21 marca 2025 r., Biuro Pełnomocnika Rządu do Spraw Osób Niepełnosprawnych przekazuje poniższe informacje.

Polska wdraża rozwiązania prawne umożliwiające szeroką współpracę instytucji publicznych z organizacjami pozarządowymi oraz instytucjami międzynarodowymi w zakresie programów zapewniających więcej pracy dla osób z niepełnosprawnością i młodzieży. Jednym z takich działań jest wdrażanie rozwiązań umożliwiających szerszą współpracę publicznych służb zatrudnienia z organizacjami pozarządowymi – stowarzyszeniami, fundacjami, w zakresie świadczenia usług poradnictwa zawodowego. Dzięki temu osoby z niepełnosprawnością oraz młodzież uzyska większy dostęp do pomocy pozwalającej rozwiązywać problemy zawodowe, m.in. w zakresie wyboru ścieżek rozwoju zawodowego lub zmiany zawodu.

Zgodnie z ustawą z dnia 24 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz.U. z 2025 r. poz. 214,) osoby z niepełnosprawnością mają możliwość zarejestrowania się jako bezrobotne lub poszukujące pracy w powiatowych urzędach pracy. Osoby z niepełnosprawnościami, które rejestrują się w urzędach pracy jako bezrobotne, mogą korzystać na równych zasadach z różnych usług i instrumentów rynku pracy, dostosowanych również do ich specyficznych potrzeb.

Każda osoba bezrobotna, w tym osoba z niepełnosprawnościami ma własnego doradcę klienta, który udziela jej wsparcia biorąc pod uwagę jej indywidualną sytuację i potrzeby. Doradca klienta może zastosować m.in.: pośrednictwo pracy w ramach, którego osoba bezrobotna może liczyć na szybką pomoc urzędu pracy w nawiązaniu kontaktu

z pracodawcami, którzy poszukują pracowników. Dodatkowo, doradca klienta może skierować bezrobotnego do doradcy zawodowego. Podczas takiej wizyty, bezrobotny może uzyskać u niego pomoc m.in. w zakresie: wyboru lub zmiany zawodu, zaplanowania kariery zawodowej, uzupełnienia kwalifikacji zawodowych, określenia swoich kompetencji i zainteresowań, zaplanowania rozwoju zawodowego. Doradca pomoże również osobie bezrobotnej przygotować dokumenty aplikacyjne, jak i przygotuje zainteresowaną osobę do rozmów kwalifikacyjnych z pracodawcami.

W kontekście wspierania aktywności zawodowej osób z niepełnosprawnościami, najważniejsze formy wsparcia, które mogą wspierać aktywność zawodową osób z niepełnosprawnościami to:

- Staż - jest to jedna z najważniejszych form wsparcia, pozwalająca osobom z niepełnosprawnościami zdobyć doświadczenie zawodowe, które często jest kluczowe dla rozpoczęcia kariery zawodowej. Stażysta, oprócz zdobywania praktycznych umiejętności, ma także szansę na późniejsze zatrudnienie u pracodawcy, u którego odbywał staż.
- Refundacja kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy – to instrument skierowany bezpośrednio do pracodawców, który pozwala na dostosowanie stanowiska pracy do potrzeb osoby z niepełnosprawnością. Dzięki temu można usunąć bariery architektoniczne lub zakupić specjalistyczny sprzęt, co zwiększa komfort pracy i pozwala na efektywniejsze wykonywanie obowiązków zawodowych.
- Prace interwencyjne – są to formy zatrudnienia, które mogą być bardzo pomocne w przypadku osób z niepełnosprawnościami. Prace interwencyjne pozwalają pracodawcom na uzyskanie dofinansowania z publicznych środków na zatrudnienie osób, które mają trudności ze znalezieniem stałej pracy.

20 marca 2025 r. Sejm uchwalił ustawę o rynku pracy i służbach zatrudnienia, która obecnie oczekuje na podpis prezydenta. Zadaniem nowej ustawy jest dostosowanie rynku pracy do wyzwań związanych z postępowaniem technologicznym, zmianami demograficznymi oraz potrzebami współczesnej gospodarki. Reforma zakłada kompleksową modernizację instytucji polskiego rynku pracy, poprzez udoskonalenie funkcjonowania publicznych służb zatrudnienia oraz form aktywizacji zawodowej i podnoszenia umiejętności kadr gospodarki. Szczególna uwaga poświęcona została osobom z niepełnosprawnościami, którym zapewnia się lepszy dostęp do zatrudnienia i kompleksowe wsparcie na każdym etapie – od pośrednictwa pracy, przez szkolenia, aż po ułatwienia w podejmowaniu własnej działalności gospodarczej.

Jednym z celów ww. ustawy jest wprowadzenie szeregu rozwiązań, które mają ułatwić osobom z niepełnosprawnościami wejście na rynek pracy. Przede wszystkim nadanie im pierwszeństwa w dostępie do form pomocy – będą miały priorytet w skierowaniu na staże, szkolenia czy do prac interwencyjnych. Z myślą o nich wydłużony został okres pobierania zasiłku dla bezrobotnych, co zapewni stabilność finansową w trakcie poszukiwania pracy.

Odnosząc się do osób młodych – są one jedną z grup priorytetowych w nowej ustawie o rynku pracy i służbach zatrudnienia. Zgodnie z przepisami ustawy bezrobotnym i poszukującym pracy do 30. roku życia przysługuje pierwszeństwo w skierowaniu do udziału w formach pomocy. Osoby młode będą wspierane zarówno dotychczas funkcjonującymi, jak i nowymi formami wsparcia czyli: szkoleniami, bonami na kształcenie ustawiczne, pożyczkami edukacyjnymi, stażami (które będą mogły się także zakończyć uzyskaniem kwalifikacji).

Zgodnie z przepisami ustawy o rynku pracy i służbach zatrudnienia wojewódzkie i powiatowe urzędy pracy oraz Ochotnicze Hufce Pracy będą mogły utworzyć ze środków Funduszu pracy lub innych środków publicznych punkt obsługi osób młodych (do 30 roku

życia). Ustawa przewiduje również inne nowe rozwiązania na rzecz większej aktywizacji osób młodych na rynku pracy: utworzenie w powiatowych urzędach pracy funkcji doradcy do spraw osób do 30 roku życia oraz ocenę kompetencji cyfrowych osoby młodej po zarejestrowaniu w powiatowym urzędzie pracy.

Ocena kompetencji cyfrowych osób młodych jest już realizowana przez urzędy pracy, ale po wejściu w życie ustawy będzie ona usprawniona i usystematyzowana, m.in. dzięki projektom z programu Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027.

W ramach programu Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021- 2027 realizowane są trzy projekty mające na celu strategiczną koordynację wsparcia dla grup społecznych szczególnie wrażliwych na rynku pracy (osoby młode i długotrwale bezrobotni) poprzez wypracowanie standardów wsparcia klientów publicznych służba zatrudnienia, systemu monitorowania ich losów, realizację działań informacyjnych i inne działania.

Pierwszy projekt pt. „Koordynacja wsparcia osób młodych i długotrwale bezrobotnych na rynku pracy i wzmocnienie jej skuteczności z poziomu krajowego” obejmuje:

- realizację badań i analiz dotyczących sytuacji osób młodych i osób długotrwale bezrobotnych na rynku pracy,
- stworzenie systemu monitorowania losów osób młodych i osób długotrwale bezrobotnych po zakończeniu wsparcia,
- realizację działań informacyjno-promocyjnych skierowanych do osób młodych oraz osób długotrwale bezrobotnych na temat dostępnego wsparcia,
- realizację badań ewaluacyjnych w zakresie efektów wsparcia dla osób młodych w ramach Gwarancji dla Młodzieży i efektów wsparcia osób długotrwale bezrobotnych w Polsce.

Drugi projekt pn. „Standardy wsparcia osób młodych oraz długotrwale bezrobotnych w urzędach pracy” ma doprowadzić do wypracowania na potrzeby powiatowych urzędów pracy:

- standardów dotyczących dotarcia do osób młodych i metod wsparcia tej grupy docelowej, wynikających z Zalecenia Rady UE w sprawie Gwarancji dla Młodzieży
- standardów realizacji wsparcia skierowanego do osób długotrwale bezrobotnych,
- standardów oceny cyfrowych kompetencji osób młodych. standardów oceny cyfrowych kompetencji osób młodych.

Trzeci projekt stanowi uzupełnienie tych działań. W jego ramach opracowany ma być model punktów kompleksowej obsługi osób młodych i osób długotrwale bezrobotnych w wojewódzkich i powiatowych urzędach pracy.

Punkty kompleksowej obsługi osób młodych były już testowane w wybranych powiatowych urzędach pracy w latach 2023-2024. Powiatowe urzędy pracy wraz z partnerami lokalnymi, realizowały projekty pilotażowe z cyklu „Czas na młodych – punkty doradztwa dla młodzieży”. Celem projektów, obok opracowania koncepcji punktu kompleksowej obsługi osób młodych, było wypracowanie i przetestowanie innych nowych metod wsparcia osób do 30 roku życia, np. innowacyjnych staży, szkoleń czy usług doradczych. Zrealizowano 76 projektów dofinansowanych z Funduszu Pracy na kwotę blisko 73 mln zł. Projekty realizowane były na terenie powiatów, w których udział osób młodych wśród zarejestrowanych bezrobotnych przekraczał średnią krajową.

Głównym celem jest stworzenie rynku pracy, który będzie otwarty dla każdego. Wprowadzone zmiany stanowią krok w kierunku budowy bardziej dostępnego i przyjaznego rynku pracy, gdzie każdy – także osoba z niepełnosprawnością – będzie miała szansę znaleźć dla siebie odpowiednie miejsce do pracy.

Poza tym Polska prowadzi współpracę z innymi krajami UE polegającą na systematycznej wymianie wiedzy i doświadczeń w zakresie promocji zatrudnienia i aktywizacji zawodowej. Efekty tej współpracy przynoszą szereg korzyści, m.in. pozwalają unikać wdrażania nieefektywnych rozwiązań. Współpraca przyczynia się do ulepszania rozwiązań stosowanych przez publiczne służby zatrudnienia w zakresie wsparcia realizowanego na rzecz osób szukających pracy oraz pracodawców.

Jeśli zaś chodzi o instrumenty wspierające osoby z niepełnosprawnościami w aktywizacji zawodowej przewidziane w ustawie z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 44 z późn. zm.), to należy wskazać:

1. Dofinansowanie rozpoczęcia działalności gospodarczej- Osoba niepełnosprawna, może otrzymać ze środków PFRON jednorazowo środki na podjęcie działalności gospodarczej, rolniczej albo na podjęcie działalności w formie spółdzielni socjalnej na jednego członka założyciela spółdzielni oraz na jednego członka przystępującego do spółdzielni socjalnej po jej założeniu, w wysokości określonej w umowie zawartej ze starostą:

- 1) nie wyższej niż sześciokrotność przeciętnego wynagrodzenia, w przypadku zobowiązania do prowadzenia działalności gospodarczej, rolniczej lub członkostwa w spółdzielni socjalnej nieprzerwanie przez okres co najmniej 12 miesięcy,
- 2) wynoszącej od sześciokrotności do piętnastokrotności przeciętnego wynagrodzenia, w przypadku zobowiązania do prowadzenia działalności gospodarczej, rolniczej lub członkostwa w spółdzielni socjalnej nieprzerwanie przez okres co najmniej 24 miesięcy

- jeżeli nie otrzymała bezzwrotnych środków publicznych na ten cel.

2. Dofinansowanie do oprocentowania kredytu bankowego- Osoba niepełnosprawna prowadząca działalność gospodarczą albo własne lub dzierżawione gospodarstwo rolne może otrzymać, ze środków PFRON, dofinansowanie do wysokości 50% oprocentowania kredytu bankowego zaciągniętego na kontynuowanie tej działalności, jeżeli:

- 1) nie korzystała z pożyczki na podjęcie działalności gospodarczej lub rolniczej albo pożyczka została w całości spłacona lub umorzona;
- 2) nie otrzymała bezzwrotnych środków na podjęcie działalności gospodarczej lub rolniczej albo prowadziła tę działalność co najmniej przez 24 miesiące od dnia otrzymania pomocy na ten cel.

3. Refundacja składek na ubezpieczenia społeczne- Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych refunduje:

- 1) osobie niepełnosprawnej wykonującej działalność gospodarczą obowiązkowe składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe do wysokości odpowiadającej wysokości składki, której podstawą wymiaru jest kwota określona w art. 18 podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe ust. 8 oraz w art. 18a wymiar składek w pierwszym okresie od dnia rozpoczęcia działalności gospodarczej ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2020 r. poz. 266, z późn. zm.), z zastrzeżeniem ust. 1a,
- 2) niepełnosprawnemu rolnikowi lub rolnikowi zobowiązanemu do opłacania składek za niepełnosprawnego domownika, składki na ubezpieczenia społeczne rolników - wypadkowe, chorobowe, macierzyńskie oraz emerytalno-rentowe

- pod warunkiem opłacenia tych składek w całości najpóźniej w dniu złożenia wniosku.

Refundacja dla niepełnosprawnego przedsiębiorcy przysługuje w wysokości:

- 1) 100% kwoty obowiązkowych składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe – w przypadku osób zaliczonych do znacznego stopnia niepełnosprawności;
- 2) 60% kwoty obowiązkowych składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe – w przypadku osób zaliczonych do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności;
- 3) 30% kwoty obowiązkowych składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe – w przypadku osób zaliczonych do lekkiego stopnia niepełnosprawności

Natomiast w przedmiocie programów tworzących miejsca pracy w Polsce dla młodzieży i osób z niepełnosprawnościami związanych z odnoszeniem się do źródłowych przyczyn migracji w Afryce, Ministerstwo Spraw Zagranicznych RP wskazuje, iż nie prowadzi bezpośrednio projektów w tej materii.

Niemniej jednak podkreślić należy, że przedsięwzięcia na rzecz przeciwdziałania źródłowym przyczynom migracji prowadzone są corocznie przez organizacje pozarządowe, organy administracji publicznej i polskie placówki dyplomatyczne w Afryce z dofinansowaniem ze środków polskiej pomocy, pozostających w dyspozycji MSZ. Projekty te nastawione są zwykle na edukację, budowę umiejętności zawodowych, przedsiębiorczości i zrównoważonych miejsc pracy wśród afrykańskiej młodzieży, przede wszystkim w krajach będących priorytetowymi partnerami naszej współpracy rozwojowej – Etiopii, Kenii, Senegalu i Tanzanii. Wśród beneficjentów znajdują się także osoby defaworyzowane społecznie – niepełnosprawni czy np. osoby dotknięte albinizmem. Przykładowe projekty w tym obszarze z ostatnich lat realizowane przez organizacje pożytku publicznego to:

- 1) Salezjański Wolontariat Misyjny - Młodzi Świata Nowoczesne narzędzia edukacji zawodowej w Tanzanii. Modernizacja działu mechanicznego i hydraulicznego w szkole technicznej DBYTC w Irindze;
- 2) Kiabakari „Sposób na Życie” - Centrum Edukacyjno - Zawodowe w Kiabakari, szansą na zapewnienie dostępu do kształcenia zawodowego oraz znalezienie pracy w powiecie Butiama w Tanzanii;
- 3) Salezjański Wolontariat Misyjny - Młodzi Świata Warsztat mechaniczny przyszłości w Nairobi. Projekt modernizacyjny i edukacyjny w szkole technicznej Don Bosco Boys' Town;
- 4) Salezjańska Fundacja Misyjna „Don Bosco” - zwiększenie dostępu do edukacji zawodowej dla dzieci i młodzieży marginalizowanej społecznie – Dilla, Etiopia;
- 5) Towarzystwo Salezjańskie - Inspektoria (Prowincja) św. Stanisława Kostki - zwiększenie dostępu i zapewnienie wysokiej jakości edukacji oraz zwiększenie świadomości dotyczącej higieny, zdrowego życia i dbania o środowisko naturalne wśród dzieci i młodzieży w Thies (Senegal);
- 6) Salezjański Wolontariat Misyjny - Młodzi Świata - Technologią zmieniamy przyszłość młodych w Tanzanii. Modernizacja Wydziału Inżynierii Informatycznej, Wydziału Elektrotechniki i Automatyki Przemysłowej oraz Wydziału Elektroniki i Telekomunikacji w Don Bosco KIITEC w Aruszy;
- 7) Fundacja Ekonomiczna Polska-Afryka Wschodnia - rozwój centrum nowoczesnych umiejętności zawodowych z zakresu mleczarstwa i przedsiębiorczości dla młodzieży i rolników regionu Kilimanjaro w Tanzanii w oparciu o Kilacha Livestock and Agriculture Training Centre;
- 8) Fundacja "Nauka dla Rozwoju" - podniesienie jakości kształcenia młodzieży w zakresie przetwórstwa mleka w Tanzanii poprzez poprawę warunków nauczania – utworzenie Centrum Doskonałości.

Jednocześnie MSZ wskazuje, że tego typu przedsięwzięcia nie skupiają się na zapewnieniu w Polsce zatrudnienia dla młodzieży lub osób z niepełnosprawnościami, a raczej na maksymalizacji długofalowych korzyści dla beneficjentów w Afryce i wsparciu możliwości uzyskania przez nich stałych i satysfakcjonujących miejsc pracy. Niemniej jednak, łączenie obydwu typów inicjatyw jest interesujące także z punktu widzenia polskiej pomocy, oczywiście pod warunkiem spełnienia jej kluczowych założeń.

Więcej informacji na temat działań polskiej pomocy uzyskać można odwiedzając portal <https://www.gov.pl/web/polskapomoc>. W przypadku zainteresowania udziałem w konkursach sugeruje się kontakt z Departamentem Współpracy Rozwojowej MSZ pod numerem 22 523 8402.

Z wyrazami szacunku

Andrzej Łosiewicz

Zastępca Dyrektora

Biura Pełnomocnika Rządu do Spraw Osób Niepełnosprawnych

/-kwalifikowany podpis elektroniczny-/

Klauzula informacyjna dot. przetwarzania danych osobowych w zakresie kierowanej do MRPiPS korespondencji	
Zgodnie z art. 13 ust. 1 i 2 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE poniżej przekazuję następujące informacje:	
TOŻSAMOŚĆ ADMINISTRATORA	Administratorem danych osobowych jest Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z siedzibą w Warszawie przy ul. Nowogrodzkiej 1/3/5, 00-513 Warszawa.
DANE KONTAKTOWE ADMINISTRATORA	Z administratorem danych można się skontaktować poprzez adres mailowy: info@mrpips.gov.pl , lub pisemnie na adres siedziby administratora.
DANE KONTAKTOWE INSPEKTORA OCHRONY DANYCH	Z Inspektorem Ochrony Danych można się kontaktować we wszystkich sprawach dotyczących przetwarzania danych osobowych w szczególności w zakresie korzystania z praw związanych z ich przetwarzaniem poprzez adres mailowy: iodo@mrpips.gov.pl lub pisemnie na adres siedziby administratora.
CELE PRZETWARZANIA I PODSTAWA PRAWNA	Pani / Pana dane będą przetwarzane w celu rozpatrzenia przesłanej do MRPiPS korespondencji. Podstawą prawną przetwarzania danych jest art. 6 ust. 1 lit. e RODO.
ODBIORCY DANYCH	Pani/Pana dane osobowe mogą być przekazywane podmiotom przetwarzającym dane osobowe na zlecenie administratora, a także innym podmiotom na podstawie obowiązujących przepisów (przykład: sądowi, Policji, instytucjom kontrolnym, podmiotom lub osobom fizycznym występującym z wnioskiem o dostęp do informacji publicznej).

OKRES PRZECHOWYWANIA DANYCH	Pani/Pana dane będą przetwarzane w okresie przewidzianym dla archiwizacji dokumentów wchodzących do narodowego zasobu archiwalnego.
PRAWA PODMIOTÓW DANYCH	Przysługuje Pani/Panu prawo dostępu do Pani/Pana danych oraz prawo żądania ich sprostowania, sprzeciwu, ich usunięcia po upływie wskazanych okresów lub ograniczenia ich przetwarzania.
ZAUTOMATYZOWANE PODEJMOWANIE DECYZJI, W TYM PROFILOWANIE	Pani/Pana dane nie podlegają zautomatyzowanemu podejmowaniu decyzji, w tym profilowaniu
PRAWO WNIESIENIA SKARGI DO ORGANU NADZORCZEGO	Przysługuje Pani/Panu również prawo wniesienia skargi do organu nadzorczego zajmującego się ochroną danych osobowych w państwie członkowskim Pani / Pana zwykłego pobytu, miejsca pracy lub miejsca popełnienia domniemanego naruszenia. Prezes Urzędu Ochrony Danych Osobowych (PUODO) <u>Adres:</u> Stawki 2, 00-193 Warszawa <u>Telefon:</u> 22 531 03 00
INFORMACJA O DOWOLNOŚCI LUB OBOWIĄZKU PODANIA DANYCH	Podanie danych osobowych jest dobrowolne, jednakże ich przetwarzanie jest warunkiem rozpatrzenia korespondencji